

УДК 349.2:656.6
DOI <https://doi.org/10.32782/2663-5941/2024.2/40>

Кузьменко В.С.

Херсонська державна морська академія

Гузь А.М.

Херсонська державна морська академія

Кузьменко О.Ю.

Херсонська державна морська академія

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ІНСТРУКТАЖІВ З ПИТАНЬ ОХОРОНИ ПРАЦІ НА МОРСЬКОМУ СУДНІ

Стаття присвячена питанню проведення інструктажів з питань охорони праці на морському судні. Визначено, що ефективність інструктажів залежить від багатьох факторів, включаючи якість навчального матеріалу, використання сучасних технологій, індивідуалізацію підходів до навчання, а також від мотивації та залучення екіпажу. Оптимізація процесу інструктажів та створення умов для активної участі персоналу можуть значно покращити їхню ефективність, забезпечити високий рівень безпеки на борту суден та сприяти формуванню позитивної культури охорони праці в морському секторі. Доведено, що особлива увага має приділятися розробці та впровадженню інноваційних підходів до навчання, які можуть зробити інструктажі більш інтерактивними, практичними та привабливими для екіпажу, що включає використання симуляцій, віртуальної реальності, мобільних додатків для навчання, які дозволяють моделювати реальні ситуації та розвивати навички реагування на надзвичайні ситуації в контрольованому середовищі. Мотивація та залученість екіпажу в процес навчання вимагає створення стимулів та визнання важливості їхньої ролі в забезпеченні безпеки судноплавства та важливо забезпечити можливість для зворотного зв'язку та активної участі в процесі розробки та вдосконалення інструктажів, що дозволить екіпажу відчувати свою причетність до процесу та сприятиме більш глибокому засвоєнню знань. Підкреслено значення інструктажів для забезпечення безпеки на морських судах та необхідність постійного покращення процесів їх проведення через інновації, індивідуалізацію підходів, активне залучення та мотивацію екіпажу. Оптимізація інструктажів є критично важливою для підвищення загального рівня безпеки в морській індустрії, формування культури безпеки серед морських екіпажів, а також для виконання міжнародних стандартів і вимог в області охорони праці. Ефективні інструктажі сприяють не тільки зниженню ризику нещасних випадків та професійних захворювань, але й забезпечують готовність екіпажів до дій у складних та надзвичайних ситуаціях, що є невід'ємною частиною забезпечення безпеки та ефективності морського транспорту. Таким чином, увага до розвитку та вдосконалення процедур інструктажів з охорони праці є важливою інвестицією в майбутнє морського судноплавства та безпеку мореплавства в цілому.

Ключові слова: морське судно, техніка безпеки, охорона праці, екіпаж судна, міжнародна конвенція, інструктаж.

Постановка проблеми. Актуальність дослідження полягає у зростаючій необхідності підвищення рівня безпеки та охорони праці в морській індустрії. Морський транспорт є життєво важливою складовою світової економіки, але разом з тим є одним із найбільш ризикованих видів діяльності щодо виникнення нещасних випадків, професійних захворювань та інцидентів на робочому місці. Забезпечення безпеки на морських судах вимагає чіткої організації роботи, належного проведення інструктажів та навчання екіпажу, які спрямовані на попередження потенційних небезпек та мінімі-

зацію ризиків, крім того і особливості морських умов, такі як ізольованість, обмежені можливості для евакуації, змінні метеорологічні умови, високі фізичні та психологічні навантаження на членів екіпажу, вимагають специфічних підходів до організації охорони праці.

У контексті глобалізації та постійного розвитку технологій, а також з урахуванням зміни клімату та екологічних викликів, актуальність такого дослідження ще більше зростає, так і нормативно-правове регулювання в галузі охорони праці та безпеки мореплавства постійно оновлюється та

вимагає адаптації з боку морських компаній [6]. Вивчення особливостей проведення інструктажів дозволяє не тільки відповідати цим нормам, але й ефективно впроваджувати кращі практики з підвищення безпеки праці. Таким чином, дослідження має на меті не лише теоретичний аналіз існуючих підходів до проведення інструктажів з питань охорони праці на морському судні, але й практичне застосування отриманих даних для зниження рівня професійних ризиків і підвищення ефективності роботи екіпажу судна.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження Родрігес Х. [1] зосереджено на інтеграції віртуальної реальності в інструктажі, що демонструє, як віртуальні симуляції можуть підвищити залучення учасників та поліпшити розуміння реальних умов роботи на судні. Використання інтерактивних тренажерів та симуляторів значно підвищує ефективність навчання, дозволяючи екіпажу безпечно відпрацьовувати дії у критичних ситуаціях.

Чжан Й. Лін і Чан [13] в своєму дослідженні акцентують на важливості створення мотиваційної системи в процесі інструктажів, що включає визнання, винагороди та кар'єрне зростання. Вони стверджують, що залучення екіпажу та його активна участь в інструктажах забезпечують не лише краще засвоєння матеріалу, але й сприяють формуванню культури безпеки на судні.

В дослідженнях [8, 9] розглядається проблематика адаптації інструктажів до мультикультурного складу екіпажу. Вони наголошують на необхідності розробки інструктажів, що враховують культурні та мовні особливості членів екіпажу, а також рекомендують використання візуальних засобів та практичних вправ для подолання мовного бар'єру.

Аналіз Кружилко О., Ткалич І., Сірик А., Полукаров О. [5] показує, що успіх проведення інструктажів залежить не тільки від якості навчального матеріалу, але й від системного підходу до організації процесу навчання. Він пропонує створення централізованої бази даних інструктажів, що дозволить керівництву суден ефективно управляти навчальним процесом, відстежувати прогрес кожного члена екіпажу та оперативно вносити зміни у навчальні програми згідно з актуальними потребами.

Огляд літератури з теми проведення інструктажів з питань охорони праці на морському судні вказує на комплексний характер цього процесу, який вимагає інтеграції сучасних технологій, індивідуалізації підходів, активного залучення

екіпажу та систематичного оновлення навчального матеріалу. Важливість ефективних інструктажів для безпеки мореплавства не може бути переоцінена, оскільки вони забезпечують не лише відповідність міжнародним стандартам безпеки, але й сприяють формуванню безпечної поведінки екіпажу, знижуючи ризик виникнення аварій та нещасних випадків на морі.

Постановка завдання. Мета дослідження полягає в аналізі методів і підходів до організації інструктажів з охорони праці на морських суднах, ідентифікація їхніх особливостей, ефективності та можливих проблемних зон.

Виклад основного матеріалу. Охорона праці на морських суднах є важливою складовою міжнародного морського права та морської індустрії, оскільки забезпечує безпеку і здоров'я моряків під час виконання їхніх професійних обов'язків і сама важливість пояснюється високим рівнем ризику для життя та здоров'я екіпажів морських суден, що вимагає чіткого розуміння загальних положень охорони праці, а також знання міжнародних конвенцій та норм. Основоположним принципом охорони праці в морському транспорті є створення безпечних умов праці, що мінімізують ризик виникнення нещасних випадків та професійних захворювань серед моряків, це означає комплексний підхід до оцінки ризиків, планування та впровадження заходів щодо їх запобігання чи мінімізації. Такі заходи включають технічне обладнання суден, організацію праці, навчання персоналу, медичне забезпечення, а також контроль і моніторинг стану робочого середовища та здоров'я екіпажу. Власне міжнародне морське право включає широкий спектр конвенцій та договорів, що регулюють питання охорони праці на морі, серед найважливіших можна виділити [4, 11]:

1) Міжнародну конвенцію про охорону людського життя на морі (SOLAS), що встановлює стандарти безпеки для будівництва, обладнання та експлуатації суден;

2) Міжнародну конвенцію про стандарти навчання, атестації та вахтової служби моряків (STCW), яка регламентує вимоги до підготовки, кваліфікації та вахтової служби морського персоналу;

3) Міжнародну конвенцію про працю в морському секторі (MLC, 2006), відому як «Морська хартія праці», що охоплює широкий спектр питань, від умов праці та життя на судні до соціального забезпечення моряків.

Ці міжнародні документи визначають основні стандарти і вимоги до забезпечення безпеки,

здоров'я та благополуччя моряків, а також встановлюють механізми контролю за їх дотриманням, крім того, важливим аспектом є не лише формальне прийняття цих конвенцій країнами, але й ефективне впровадження встановлених норм і стандартів у національне законодавство та практику.

Попри існування міжнародних конвенцій та норм, що регулюють охорону праці на морі, практична реалізація цих положень часто зустрічає ряд викликів, і це може бути пов'язано з відмінностями в інтерпретації та застосуванні міжнародних стандартів у різних країнах, недостатнім фінансуванням заходів з охорони праці, а також складнощами з контролем за дотриманням встановлених вимог на практиці. Розвиток технологій, зміни в міжнародному судноплаванні та глобальні екологічні виклики також впливають на сферу охорони праці на морі, вимагаючи постійного оновлення та адаптації існуючих норм і стандартів і в цьому контексті важливу роль відіграє міжнародне співробітництво, обмін знаннями та кращими практиками між країнами та організаціями. Організаційні і практичні основи охорони праці на морських суднах, закріплені в міжнародних конвенціях та нормах, відіграють ключову роль у формуванні безпечних умов праці в морській індустрії, втім, ефективне впровадження цих принципів вимагає постійної уваги, адаптації до змінюваних умов і викликів, а також активної співпраці між усіма зацікавленими сторонами на міжнародному рівні.

Морське середовище, характеризуючись своєю непередбачуваністю та динамічністю, ставить перед охороною праці на морських суднах особливі виклики. Важливість цієї теми обумовлена не лише високим рівнем ризику для життя та здоров'я моряків, але й необхідністю забезпечення ефективного функціонування морського транспорту як життєво важливої складової глобальної економіки. Робота на морському судні супроводжується рядом специфічних ризиків, що вимагають особливої уваги з боку охорони праці [1]:

– по-перше, це фізичні ризики, що включають в себе ризик падіння за борт, травматизм через падіння на палубі або в трюмах, а також ризик пов'язаний з роботою у складних метеорологічних умовах;

– по-друге, є хімічні ризики, особливо на суднах, що перевозять небезпечні вантажі, що можуть включати отруєння або хімічні опіки;

– по-третє, біологічні ризики, що можуть виникати через контакт з забрудненою водою або через укуси морських тварин.

Робоче середовище на морі відрізняється своєю ізоляцією та обмеженістю простору, що створює додаткові виклики для охорони праці, так моряки часто змушені працювати у вузьких приміщеннях, на висоті або у важкодоступних місцях, що збільшує ризик травматизму. Крім того, робота на судні передбачає тривалі вахти, які можуть спричинити психологічний та фізичний втомлюваність, має місце і ізоляція від звичного соціального середовища та обмежені можливості для відпочинку також можуть негативно впливати на психічне здоров'я моряків [7].

Основним викликом для охорони праці на морських суднах є розробка та впровадження ефективних заходів, спрямованих на мінімізацію ризиків та забезпечення безпечних умов праці, що вимагає комплексного підходу, що охоплює технічне обладнання судна, організацію праці, навчання та підготовку екіпажу, а також розробку ефективних заходів реагування на надзвичайні ситуації. Однією з ключових задач є проведення регулярних інструктажів та тренувань для екіпажу, які б дозволили підвищити рівень їх підготовленості до дій у надзвичайних ситуаціях, і крім того, важливим є забезпечення судна необхідним обладнанням для особистого захисту, а також розробка та дотримання чітких процедур безпеки. Використання сучасних технологій, таких як автоматизація та дистанційне керування, може допомогти знизити рівень фізичного навантаження на екіпаж та підвищити безпеку роботи на морі. Тим не менш, це також створює нові виклики, пов'язані з необхідністю постійного навчання персоналу для роботи з новітніми технологіями. Організація інструктажів на морських суднах має відповідати ряду стандартів та вимог, які спрямовані на забезпечення ефективного навчання екіпажу з питань безпеки та охорони праці і містити [3, 7]:

1) Регулярність проведення інструктажів, означає, що вони мають проводитися регулярно та при кожній зміні екіпажу, а також у випадках внесення змін до норм безпеки або експлуатації судна.

2) Специфічність інструктажів означає, що кожен тип інструктажу (початковий, повторний, цільовий, передрейсовий) має бути адаптований під конкретні умови роботи та специфіку обов'язків членів екіпажу.

3) Зміст інструктажів має на меті те, що вони повинні охоплювати всі аспекти безпеки роботи на судні, включаючи правила користування засо-

бами індивідуального захисту, дії у надзвичайних ситуаціях, правила поведінки у випадку пожежі, затоплення судна тощо.

4) Документування необхідно для того, щоб кожен інструктаж має бути належним чином задокументований, з зазначенням дати проведення, теми, переліку учасників та особи, яка проводила інструктаж.

Впровадження цих вимог на практиці вимагає від судовласників та керівництва морських компаній не лише розуміння важливості безпеки та охорони праці, але й активної участі у підготовці та проведенні інструктажів. Забезпечення безпеки на морських судах – це комплексна задача, що вимагає координації дій всіх членів екіпажу та постійного підвищення рівня їхніх знань та умінь в області охорони праці.

Регулювання та нормативна база інструктажів з охорони праці на морському транспорті відіграють ключову роль у забезпеченні безпеки морських перевезень та виконання встановлених міжнародними конвенціями та договорами вимог до організації інструктажів дозволяє не тільки підвищити рівень обізнаності екіпажу про потенційні ризики, але й формує культуру безпеки на судні, що є запорукою збереження життя та здоров'я людей на морі.

Охорона праці на морських судах вимагає не лише ретельного підходу до впровадження стандартів безпеки, але й ефективної системи навчання та інструктажів для екіпажу. Враховуючи особливості роботи в морському середовищі, де ризики здоров'ю та безпеці працівників вищі, ніж у багатьох інших галузях, правильно організовані інструктажі відіграють критичну роль у попередженні нещасних випадків та забезпеченні безпеки на судні. Розглянемо види інструктажів, їх особливості, етапи проведення, а також відповідальні особи та їхні обов'язки [10]. Існує декілька ключових видів інструктажів, кожен з яких відіграє свою роль у системі охорони праці на морських судах:

1) Вступний інструктаж проводиться при прийомі на роботу нового працівника. Він ознайомлює з основними правилами та нормами охорони праці на судні, засобами індивідуального захисту, а також з найважливішими надзвичайними процедурами.

2) Первинний інструктаж на робочому місці спрямований на детальне ознайомлення з конкретним робочим місцем, його особливостями, потенційними небезпеками та заходами безпеки, що мають бути вжиті.

3) Повторний інструктаж проводиться періодично (зазвичай раз на рік) для поновлення знань та інформації з охорони праці серед усього екіпажу.

4) Цільовий інструктаж необхідний при зміні технології роботи, введенні в експлуатацію нового обладнання чи при виконанні робіт підвищеної небезпеки.

5) Надзвичайний інструктаж проводиться у випадку виникнення ситуацій, які можуть загрожувати безпеці екіпажу або судна, для відпрацювання дій у надзвичайних умовах [8].

Кожен з цих видів інструктажів має свої особливості та розроблений для вирішення конкретних завдань у сфері охорони праці.

Процес проведення інструктажу можна розділити на декілька ключових етапів [12]:

1) Підготовчий етап, що включає визначення мети інструктажу, підбір необхідних матеріалів, визначення категорій працівників для участі.

2) Інформаційний етап, на якому учасникам інструктажу надається вся необхідна інформація з питань безпеки, потенційних ризиків та методів їх запобігання.

3) Практичний етап, що включає демонстрацію правильних методів роботи, використання засобів індивідуального захисту та навчання дій у надзвичайних ситуаціях.

4) Контрольний етап, на якому перевіряється розуміння і засвоєння матеріалу учасниками інструктажу, часто за допомогою тестування або практичних завдань.

5) Заключний етап, що включає оформлення документації про проведення інструктажу з підписами усіх учасників.

За організацію і проведення інструктажів з охорони праці на морському судні відповідають капітан судна та офіцери, які відповідають за безпеку. Капітан судна несе загальну відповідальність за безпеку екіпажу та судна і забезпечує впровадження та дотримання вимог охорони праці. Офіцери з безпеки, у свою чергу, відповідають за розробку та актуалізацію інструктажів, підготовку необхідних матеріалів, проведення самого інструктажу та оцінку його ефективності. Ефективне проведення інструктажів на морських судах є ключовим аспектом забезпечення безпеки та охорони праці в морському секторі, так в останні роки значно зросла роль сучасних підходів до навчання, зокрема, використання інтерактивних технологій та симуляторів, що відкриває нові можливості для підвищення ефективності інструктажів [2].

Сучасні методики навчання та інструктажу на морських суднах спрямовані на створення умов для активного залучення учасників до процесу навчання, підвищення їх мотивації та забезпечення кращого засвоєння матеріалу. Серед ключових підходів можна виділити:

- Інтерактивне навчання. Використання дискусій, групових робіт, кейс-методів дозволяє підвищити залученість учасників інструктажу та сприяє глибшому розумінню матеріалу.

- Компетентнісний підхід. Навчання спрямоване не лише на засвоєння теоретичних знань, а й на формування практичних навичок та компетенцій, необхідних для безпечної роботи на судні;

- Модульні програми навчання. Розподіл інструктажів на модулі дозволяє зосередитися на конкретних аспектах безпеки, роблячи навчання більш цілеспрямованим та ефективним;

- Блендове навчання. Комбінація онлайн-навчання та традиційних інструктажів дозволяє гнучко підходити до організації навчального процесу, забезпечуючи доступ до навчальних матеріалів у будь-який час.

Інтерактивні технології та симулятори відіграють особливу роль у навчанні та інструктажах, оскільки вони забезпечують умови, максимально наближені до реальних ситуацій на судні, дозволяючи екіпажу відпрацьовувати дії у безпечному середовищі. Симулятори містків керування та машинних відділень дозволяють моделювати різноманітні навігаційні та інженерні ситуації, відпрацьовуючи навички управління судном у стандартних та екстремальних умовах. Віртуальна реальність (VR) застосовується для імітації різноманітних сценаріїв, зокрема пожежі на борту, аварійних ситуацій з затопленням судна, що дозволяє ефективно відпрацювати алгоритми дій екіпажу. Електронні навчальні платформи надають доступ до широкого спектру навчальних матеріалів, інструкцій та відео, що сприяє самостійному вивченню та повторенню матеріалу. Інтерактивні тренажери для відпрацювання навичок використання засобів індивідуального захисту та обладнання для боротьби з пожежами допомагають забезпечити високий рівень підготовленості екіпажу до дій у надзвичайних ситуаціях. Використання сучасних технологій та інтерактивних методів навчання дозволяє значно підвищити ефективність інструктажів, забезпечуючи глибоке засвоєння матеріалу та формування стійких практичних навичок. Це, у свою чергу, сприяє підвищенню загального рівня безпеки на морських суднах, мінімізуючи ризики для здоров'я та життя екіпажу [5].

Проведення інструктажів є невід'ємною частиною будь-якої ефективної системи управління охороною праці і це важливий інструмент не тільки для навчання та розвитку персоналу, але й для підтримання безпечного робочого середовища. Однак на шляху до створення ефективної системи інструктажів можуть виникати численні труднощі та бар'єри, а також бути допущені помилки, які знижують ефективність всього процесу. При цьому слід виділити потенційні труднощі та бар'єри [9]:

- мовний бар'єр проявляється в тому, що в мультикультурному робочому середовищі мовний бар'єр може стати серйозною проблемою для ефективного спілкування та засвоєння матеріалу інструктажів;

- різниця у рівнях кваліфікації та досвіду, так учасники інструктажу можуть мати різну професійну підготовку та досвід, що вимагає індивідуалізації підходів до навчання;

- обмеження часу означає що, високий темп роботи та велике навантаження на персонал можуть обмежувати час, який може бути виділений на інструктажі, що робить складним проведення глибоких та всебічних навчальних сесій;

- недостатня мотивація персоналу означає що, брак залученості та інтересу з боку учасників інструктажу може суттєво знизити ефективність навчального процесу.

Приклади найбільш поширених помилок при проведенні інструктажу на морському судні:

- недостатня практична спрямованість проявляється через те, що часто інструктажі зосереджені на теоретичних знаннях без достатнього залучення практичних вправ, що не дозволяє ефективно відпрацювати навички, необхідні для безпечної роботи;

- недоліки в плануванні та підготовці, проявляються в тому, що неповне або неправильне планування інструктажів, що не враховує специфіку робочого місця або конкретні потреби персоналу, може призвести до недостатньої ефективності навчання;

- відсутність зворотного зв'язку від учасників, виглядає як мало уваги зворотному зв'язку від учасників інструктажів, організатори можуть упустити важливу інформацію про ефективність та релевантність навчального матеріалу;

- ігнорування новітніх технологій, у випадку відмови від використання сучасних навчальних інструментів і технологій може обмежити можливості для покращення якості інструктажів та зробити навчальний процес менш ефективним;

– загальний характер інформації. Надання занадто загальної або неспецифічної інформації, що не враховує реальні ризики та особливості конкретного робочого місця або операції, може призвести до нерозуміння важливості вимог безпеки серед персоналу.

Своєчасне оновлення інструктажів з урахуванням нових нормативів, технологій та методик забезпечить актуальність та релевантність інформаційного матеріалу та залучення екіпажу до оновлення і систематизації інструктажів з охорони праці на судні:

– мотивація та залучення екіпажу до процесу інструктажів відіграють ключову роль у формуванні культури безпеки на борту. це допомагає забезпечити не тільки формальне дотримання правил, а й глибоке розуміння їх важливості;

– участь екіпажу в процесі розробки інструктажів може підвищити їх мотивацію та інтерес до навчання, оскільки вони відчуватимуть себе частиною процесу та відповідальними за його результати;

– впровадження системи винагород за активну участь у інструктажах та демонстрацію високого рівня знань з питань безпеки може слугувати додатковим стимулом для екіпажу.

Ефективність інструктажів залежить від багатьох факторів, включаючи якість навчального матеріалу, використання сучасних технологій, індивідуалізацію підходів до навчання, а також від мотивації та залучення екіпажу. Оптимізація процесу інструктажів та створення умов для активної участі персоналу можуть значно покращити їхню ефективність, забезпечити високий рівень безпеки на борту суден та сприяти формуванню позитивної культури охорони праці в морському секторі.

Висновки. Аналіз особливостей проведення інструктажів на морському судні виявив низку

ключових аспектів, що впливають на їх ефективність та значення для забезпечення безпеки мореплавства. Основні висновки дозволяють глибше зрозуміти важливість цього процесу та напрямки його оптимізації. Було оговорено доцільність використання інтерактивних технологій та симуляторів суттєво збільшує ефективність інструктажів, дозволяючи екіпажу відпрацьовувати навички реагування на надзвичайні ситуації в контрольованому, безпечному середовищі. Визначено необхідність активного залучення та мотивації екіпажу в процесі інструктажів, що сприятиме кращому засвоєнню матеріалу, формуванню відповідального ставлення до питань безпеки та створенню позитивної культури охорони праці на судні.

Визначено, що методи та техніки проведення інструктажів на морських судах переживають справжній ренесанс завдяки впровадженню сучасних підходів до навчання та активному використанню інтерактивних технологій та симуляторів. Це дозволяє не лише підвищити рівень безпеки на судах, але й сприяє формуванню культури безпеки, що є основою ефективної охорони праці в морській індустрії. Ефективність інструктажів з охорони праці значною мірою залежить від умілого поєднання традиційних та новітніх підходів до навчання, здатності враховувати специфіку робочого середовища та потреби персоналу. Подолання труднощів та помилок, які можуть виникнути в процесі, вимагає зусиль з боку організаторів інструктажів, готовності до інновацій та вдосконалення процесів навчання. У такий спосіб можна значно підвищити рівень безпеки на робочому місці, знизити ризики для здоров'я та життя персоналу, а також сприяти формуванню позитивної культури охорони праці на морському судні.

Список літератури:

1. Здановський В.Г., Гогіташвілі Г.Г., Степанишин В.М. Нове у системі управління охороною праці на основі системного підходу та імплементації євростандартів. *Проблеми охорони праці в Україні*. 2016. Вип. 31. С. 3-11.

2. Конвенція про зобов'язання судновласників у разі хвороби, травми або смерті моряків від 24.10.1936 № 55 : переглянуто Конвенцією № 993_519 від 23.02.2006. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_156#Text (дата звернення: 01.03.2024).

3. Про ратифікацію Конвенції Організації Об'єднаних Націй з морського права 1982 року та Угоди про імплементацію Частини XI Конвенції Організації Об'єднаних Націй з морського права 1982 року : Закон України від 03.07.1999 № 728-XIV. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/728-14#Text> (дата звернення: 01.03.2024).

4. Конвенція МОП № 186 про працю у морському судноплавстві. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_519 (дата звернення: 01.03.2024).

5. Кружилко О.Є., Ткалич І.М., Сірик А.О., Полукаров О.І. Теоретичні основи та інформаційне забезпечення оцінювання виробничого ризику. *Харчова промисловість*. 2019. С. 124–132.

6. Македон В.В., Холод О.Г., Ярмоленко Л.І. Модель оцінки конкурентоспроможності високотехнологічних підприємств на засадах формування ключових компетенцій. *Академічний огляд*. 2023. № 2 (59). С. 75-89. DOI: 10.32342/2074-5354-2023-2-59-5.
7. Bailey N.J., Ellis N., & Sampson H.A. Exploring differences in perceptions of risk, and its management, amongst personnel directly associated with the operation of ships. Cardiff, Cardiff University, 2012. 308 p.
8. Haas B., Oh S., Dalton K., Chang S., Fitzpatrick J., Minami K., Matsui H., Xue G., An J., Azmi K., Davis R., Lin H., Jung M., & Hanich Q. Untangling Jurisdictional Complexities for Crew Labour Regulations on Fishing Vessels in the Western and Central Pacific Ocean. *The International Journal of Marine and Coastal Law*. 2023. № 38(4). pp. 661-680. DOI: <https://doi.org/10.1163/15718085-bja10120>.
9. Haines S. Developing Human Rights at Sea. *Ocean Yearbook Online*. 2021. № 35. pp. 18-51. DOI: 10.1163/22116001_03501003.
10. Makedon V., Dzeveluk A., Khaustova Y., Bieliakova O., Nazarenko I. Enterprise multi-level energy efficiency management system development. *International Journal of Energy, Environment, and Economics*. 2021. Volume 29, Issue 1. pp. 73-91.
11. Rodriguez J. International regulations on labour health and safety applied to fishing and maritime transport sectors. Are maritime workers under-protected. *International Maritime Health*. 2012. Vol. 63(3). pp. 67-78.
12. Safety and Shipping Review 2023. Website Allianz. 2023. URL: <https://commercial.allianz.com/content/dam/onemarketing/commercial/commercial/reports/AGCS-Safety-Shipping-Review-2023.pdf> (дата звернення: 02.03.2024).
13. Zhang Y. Labor Rights Protection of Marine Enterprise Employees Based on the Labor Law. *Journal of Coastal Research*. 2020. № 110. DOI: 10.2112/JCR-SI110-049.1.

Kuzmenko V.S., Guz A.M., Kuzmenko O.Yu. FEATURES OF CONDUCTING INSTRUCTIONS ON LABOR SAFETY ON MARINE VESSELS

The article is devoted to the issue of briefings on labor protection issues on a sea vessel. The effectiveness of training depends on many factors, including the quality of the training material, the use of modern technologies, the individualization of training approaches, as well as the motivation and involvement of the crew. Optimizing the process of briefings and creating conditions for the active participation of personnel can significantly improve their efficiency, ensure a high level of safety on board ships and contribute to the formation of a positive culture of labor protection in the maritime sector. Particular attention should be paid to the development and implementation of innovative training approaches that can make training more interactive, practical and engaging for the crew, including the use of simulations, virtual reality, mobile training applications that allow simulation of real situations and development of emergency response skills in a controlled environment. The motivation and involvement of the crew in the training process requires the creation of incentives and recognition of the importance of their role in ensuring the safety of shipping, and it is important to provide an opportunity for feedback and active participation in the process of developing and improving the training, which will allow the crew to feel their involvement in the process and contribute to a deeper assimilation of knowledge. The importance of briefings for ensuring safety on sea vessels and the need for continuous improvement of their conduct processes through innovation, individualization of approaches, active involvement and motivation of the crew are emphasized. Optimizing briefings is critical for improving the overall level of safety in the maritime industry, forming a safety culture among marine crews, as well as for meeting international standards and requirements in the field of occupational health and safety. Effective briefings contribute not only to reducing the risk of accidents and occupational diseases, but also ensure the readiness of crews to act in difficult and emergency situations, which is an integral part of ensuring the safety and efficiency of maritime transport. Thus, attention to the development and improvement of occupational health and safety briefing procedures is an important investment in the future of maritime shipping and maritime safety in general.

Key words: sea vessel, safety equipment, labor protection, ship's crew, international convention, briefing.